

GELASII TRISMEGISTI
COLLOCUTIO

Cum

DEMOCRITO,

Super

EPISTOLA

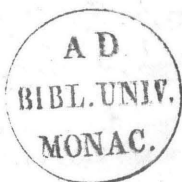
FRIDERICI SPANHEMII FIL.

Quam nuperius in lucem protulit
contra

JOHANNEM vander WAAJEN.

ANNO EPOCHAE VULGARIS.
MDCLXXXIII.

COLLOCUTIO:
GELASII TRISMEGISTI,
cum
DEMOCRITO.

G E L A S I U S .

AIn' tu, DEMOCRITE, legisse te Epistolam FRIDERICI SPANHEMII, quam ille quinto Kalend. Septembris, cum in Palatinatu esset, misit *ad Amicum de nupera Præfatione JOHANNIS van der WAIEN literis referentem.*

DEMOCRITUS. Ego vero illam legi, mi GELASI, sed non nisi perfunctorie; neque enim per occupationes, quibus acerrime implicitus fui, perlustrare illam licuit accuratius. Quocirca te etiam atque etiam rogo, & si pateris, per nostram amicitiam flagito, ut nihil circuitione usus tuam mihi de hac Epistola mentem aperias. Cum enim immane quoddam sententiarum, quas quidem ego audivi, di-

vortium sit, nemo homo est, cujus ego iudicio tantum tribuere velim quam tuo.

GELASIUS. Legi sane Epistolam illam & relegi saepius, Amicorum praestantissime, subductisque omnibus rationibus hanc feci summam mearum cogitationum, *Spanhemium* antiquum obtinere, nec adhuc de inveterato illo, & plus quam Vatiniano, quo nos infestat odio, transversum unguem discedere. Coecus sit & vecors oportet, qui non ubique videt & miratur censorium illud supercilium, incredibilem illam & inhumanam, ut ita loquar, arrogantiam. Stylus ipse prodit auctoris animum, bullatis ampullis omnis pagina turgescit, vocesque vides cum cristis & superciliis natas. Gestiunt mihi profecto manus, pruriunt digiti, & difficile plane est, non scribere Satyram.

DEMOCRITUS. Tum equidem istuc os tuum videre nimium vellem, vel audire potius petulanti splene cachinnos, quibus latera non leviter concuteret

teres. Illum etiam, si te novi, adeo exornatum redderes, adeo depexum, ut usque dum vivat, meminerit tui. Sed vero mirari satis haud possum, non probari tibi *Spanhemii* stylum, cujus tamen elegantiam plurimi nec illiterati Viri summis in coelum extollunt laudibus.

GELASIUS. *Pro captu lectoris habent sua fata libelli.*

Est genus hominum, qui sibi met-
 ipsis imperarunt, omnia assentari.
 Hos si tu quaeras, dicent profecto,
Spanhemium suum, nil nisi latercu-
 los, fescamum, papaveremque, tri-
 ticum & frictas nuces loqui. Omnes
 autem, qui elegantioribus imbuti
 sunt literis aequi judices, negabunt
 strenue, videre se illam illam Latini
 sermonis castitatem, venustatem il-
 lam, illam puritatem, quæ capere
 ac delinire legentem solet. In ea enim
 scriptor Epistolæ est hæresi, qualem
 fere in Sisenna false ridebat Cicero,
 ut Poëtice, sæpe etiam inusitate lo-
 qui, putet esse eleganter loqui, tum

Cic. in
Oratore
ad M. Bru-
tum.

demum sibi ingeniosus visus, si pan-
num aliquem ex purpura, qui late
splendeat, intexuerit. Praeterea sty-
lus ejus hiulcus est & inaequalis, non
fluit veluti sedatus amnis sine ullis fa-
lebris, nec, quod maximum est, na-
turali pulcritudine exsurgit. *Id genus
orationis autem*, Ciceronis verba sunt,
est optimum, quod uno tenore, ut ajunt,
in dicendo fluit, nihil afferens praeter
facilitatem & aequabilitatem, omnem-
que orationem modicis verborum sen-
tentiarumque ornamentis distinguit.
Hac lance si pensitabis stylum, de quo
sermo est nae ego multum fallor, aut
tu judicio nostro album lapillum ad-
jicies. Pulcritudo & aequabilitas illa
naturalis mihi quidem tantopere ri-
det, ut horum, qui illam sequuntur
negligentiam quandam aemulari ma-
lim, quam istorum affectatam di-
ligentiam, praecipue cum magno
conatu non nisi magnas nugas agunt.

DEMOCRITUS. Enimvero haec dicta
tua avibus istis, quae apud Phaedrum
sunt comparo. Graculo plumas, qui-
bus

bus sese ornaverat, non paucas evel-
lunt *Atque impudenti pennas eripiunt*
avi Fugantque rostris.

GELASIUS. Ne tu forte haec temere
a me dicta autumes, audi obsecro,
quam in ipso offendat limine:

Fol. 3.

Fertur in amplexus natus, frater- „
que sororque, „
levant laborem nostrum annuum, dum „
otiantur ubique Musæ, amicorum al- „
loquia, diffundit sese pariter in fessa „
tenerioris corpusculi „

Membra vigor, vivusque redit co- „
lor, „
invitant largiter Heidelbergenses quon- „
dam mei, recreant Palatina illecebra, „
afficit cæli solique admiranda tempe- „
ries, erigit ejus Principis clementia, „
quo nihil sanctius meliusve præcipiti „
huic ætati datum est, quin juvat re- „
gia munificentia, non tam doni pretio „

Æra dabant olim, melius nunc o- „
men in auro, „
quam quod ab illo datum est, qui lar- „
giri nihil potuit majus, ipsam scilicet „
virtutis pietatisque imaginem, quia „
suam.

Diceresne tu *Spanhemium*, cum haec scripsit aut exultasse nimium prae gaudio *aurea illius imaginis*, quam *Princeps dono dederat*, aut *largiter invitatum fuisse ab Heidelbergensibus quondam suis*? Stylus minimum vacillat valde, mox huc impellitur, mox illuc; ipse vero scit, nescit, solutane oratione uti debeat an ligata.

Sta pes, sta mi pes, sta pes, ne labere, mi pes.

Pag. 6.

In calescit deinceps vehementius.

„ *Quaquam vero vel hoc ipsum sit*
 „ *innocentia ac cujusdam meriti argu-*
 „ *mentum accusari ab eo Viro, qui auda-*
 „ *cia modum deinceps nullum figit, qui*
 „ *dum fumos aliorum ventilat, turbines*
 „ *suos prodit, qui nihil non sibi, Belgio*
 „ *toto nuper stupente in Patriæ Ducem,*
 „ *in Proceres, in Classes, in Veteranos,*
 „ *in reverentia, pudoris, amicitia, pacis-*
 „ *que leges permissum esse credidit, cui*
 „ *nihil moderabile suadet nummorum fi-*
 „ *ducia quibus*

„ *Regum aquabat opes animis,*

„ *Et igneus aestuantium praecordiorum*
 im-

*impetus innatumque mentis quoddam
supercilium, ut novis Mysteriis, sic
Vento gravida, mirabile dictu!
quaque καθ' αὐτὴν ἔδενός μείζον θένει, se
ipsa nihil majus fert.*

Pulmones satis robustos habeo,
non tamen haec legere potui uno spi-
ritu, neque una, ut cum Hierony-
mo loquar, saliva.

Proinde, si conjectura mea de in-
vitatione Heidelbergensi vera est, vi-
des quoque verum esse, quod apud
Athenaeum nuper legebamus:

Ὅντι καὶ Φρονέοντας ἐς ἀφροσύνην ἀνα-
βάλλει.

Quis enim sobrius tot convitia ἀπὸν-
τι evomeret?

DEMOCRITUS. Si tibi *Spanhemii* Ad-
versaria inspiciendi daretur copia, nae
tu prolixum Convitiorum catalogum
reperires. Ex his tamen velut ἐκ τῶ
Κερασπείδου πρὸς πάντας ὑφάσματα existi-
mare poteris.

GELASIUS. Nec hoc ita male. Mul-
ti fane, qui viri hujus scripta non in-
diligenter perlustrarunt, id quod de

Adversariis loqueris, habent persuasissimum. Memini me legere in Epistola ejus de Novissimis circa res sacras in Belgio diffidiis, elegantissimas quasdam magno cumulo sententias. Peropportune ad manum illa est, praelegam. *Malim pati a fratribus, quod passus est Christus, quam nostras scelerare manus. Nec illud mihi ignominia est, nec istud ipsis gloria, ut cum Cypriano dicam. Nihil est, quo possit offendi, cui ignoscendi consuetudo est. Placet laus ultima patientiae & Chrysostomi exemplo accusari potius flagellarique quam audaciam illorum æmulari. Atque utinam omnium animis sederet infixum ejusdem Chrysostomi istud alterum: Vis de me vindictam, cur de Christo capis? Injuria te affeci, cur nihil ledentem contristaris? Nunquid hoc extremae vesaniae est? Conceptis verbis dejerare quis ausit, haec in Adversariis Spanhemii, eo quo heic posita sunt, reperiri ordine, Titulo, sive, Loco, ut vocant, Communi: TOLERANTIA CHRISTIANO DIGNA.*

Spanh.
Epist. A.
1677.
pag. 9. 10.
11.

Cypr. Ep.
LV. Am-
brof. in
Luc.
XVII.
In Ep. ad
Eph. c. IV.
Hom. XI.
sub si-
nem.

Ibid.

Illa

Illa vero eo tantum dicta esse, ut sciamus Spanhemium scire haec, quis non videt; cum tota illa Epistola clamet, non vere illum haec verba & ex animo dicere, meritoque illi objici posse, quod Plautus in TRUCULENTO ait:

In melle sunt linguae sitae vestrae atque orationes

Lacteque, corda felle sunt lita atque acerbo aceto,

E linguis dulcia datis, corde amara facitis.

Verum illa res, ut est ejus multa ac magna diversitas, longius me ab incepto traheret. Aliud est, quod praetermittere nullo modo debeo. Paginae sextae initio Philosophum agit Noster, ratiocinaturque argumento inevitabili, quod utroque cornu premit, Græci διλημμα vocant.

Si enim silueris confessa rei postula- „ pag. 6.
bit accusator; si cum illo te commiseris, „
Vel si victus erit, tecum certasse fe- „
retur! „

Beatum Te, Wajene, quem nunc feri
spe-

spectent memorentque nepotes. MAGNI AENEAE DEXTRA CADES. Quid enim? *Tecum certasse feretur! Wajenus feretur certasse cum Magno Spanhemio!* Ita si loqui pergas, Spanhemi, dico edico tibi intolerabilis fastus tuus in furorem degenerabit & dementiam. Nimirum vis reformidari nomen tuum, & scripta illa tua, tanquam ancilia de coelo delapsa cum sacro horrore & religione quadam tractari. Adeste hic Medici, quotquot estis, omnes, praescribite vomitum, ut infanus tumor subsidat, & vacuetur noxia copia. Sed salva res est. Deferbet & mirum in modum mansuescit „ sequente pagina. *Licet enim capitis*
 pag. 7. „ *pene anquiratur, mentem tamen illico*
 „ *placidus componit.*

DEMOCRITUS. Utinam hoc animo illius fixum sit maneatque consilium!

GELASIUS. Sic fandi notus Ulysses. Tu vero cave credas. Mox enim & praecipue circa finem Epistolae, ignea vi sic rapi hominem videbis, ut jures placidam illam mentem ex pectore

volasse, quamprimum intraverat.

At ego pergam tecum communicare,
quae inter legendum mihi notaveram.

Pag. 17. ait: *Præclare Agathias Scho-* Pag. 17.
lasticus in Justiniano suo: Ἐλεῖται μὲν ἡ
ἐν ἡ χαλεπαίνεσθαι δίκαιοι ἂν εἶεν, καὶ ἡ
πλείστης μεταλαγχάνειν συγνώμης ἅπαν-
τες, ὅσοι δὴ τῷ ἀληθῶς ἁμαρτάνουσιν, καὶ ὅ-
σοι δὴ πᾶς ἐκόντες ἁλῶνται καὶ ὀλιγαίνουσιν. *Com-*
miseratione equidem & venia, potius
quam odio, digni sunt, quotquot à ve-
ro aberrant; neque enim volentes er-
rant & labuntur. Id ne nescias, De-
mocrite, scire enim tua vehementer
interest, reperias *lib. I. Edit. Regiæ*,
pag. 18. Quanti est sapere!

DEMOCRITUS. Quae de Editione
Regia loquitur, vanum aliquid aper-
te prae se ferunt. Paucis licet esse tam
beatis, ut praeter Theologiae & Histo-
riae Ecclesiasticae docendae provin-
ciam Bibliothecarii etiam obeant mu-
nus, librosque alieno sumtu, iniquissi-
mo licet pretio, emant, non illos, qui Bi-
bliothecae maxime sint utiles, sed qui
Bibliothecario. Quod Lugdunensem
fa-

facere certissimum est. Attamen, quod pace tua dictum velim, hae auctorum quas vocant, allegationes, utilitatem legenti afferunt non contemnendam.

GELASIUS. Non modo non contemnendam, sed & meo arbitrio maximam. Ea tamen lege me habes consentientem, ut cum judicio adhibeantur & delectu, non vero ad vanam eruditionis lectionisque multijugae ostentationem. Qua in re peccare plurimos saepissime video. Hos autem non minus ridere aequum est, quam illos, qui verba quaedam Scripturae Sacrae misere coacervantes, capita perpetuo, ipsa denique commata adjungunt. Cujus rei exemplum facetissimum & ludos simul olim praebuit unus ex Teelingiis, qui in Praefatione quadam Auriacum Principem alloquens: Tu Serenissime Princeps, ait, *qui totam perambulas terram.* Jobi I. com. 7. Oblitus nimirum erat hic Apollos, dici haec de Diabolo.

DEMOCRITUS. Et haec quidem causa

sa est, quamobrem multos limato & polito iudicio in Republica nostra Viros exclamare saepius audio: Immortalem Deum! quantum est verbi divini Ministrum non ineptire! Sed illud, o noster, quod inceperas, expedi.

GELASIUS. Unum habeo addere, nimirum Bibiothecarium nostrum haud dare specimen infinitae lectionis suae, tum cum maxime vellem, maximeque opus fuit. Loquens de Canone Calcedonensi, ne simulacrum pag. 62. quidem ullum aut vestigium minimum apposuit. Plurimi vero si sci- rent reperiri Canonem illum Tom. IX. Conciliorum Labbei pag. 148. vel in Codd. Canonum Justelli, inspicerent profecto, an ita, ut ait, se habeat. Qui vero dictum illud Agathiae Scholastici lib. 1. Edit. Regiae pag. 18. quaerant, erunt sane, vel duo, vel nemo.

DEMOCRITUS. Ne tibi sit mirum ad marginem haud videri, ubinam gentium hic Canon reperiat? *Spanhemiano*, id est, summo hoc arbitro
fa-

pag. 62.

factum iudicio. Cum enim *Wajenus* Canonem illum ne *pietum* quidem viderit, adeone oblitum fui putes esse *Spanhemium*, ut alteri praeluceat faciem? Quaeret nunc *Wajenus* solidos dies, multasque noctes, & frustra quaeret.

pag. 33.

ibid.

GELASIUS. Incredibilem ista sapiunt audaciam, impudentiamque praedicandam. Quid obsecro, tam temerarium tamque indignum sapienti Viro dici aut cogitari potest, quam affirmare sine ulla dubitatione, quod ipsi scire plane ἀδύνατον est? Scilicet omnia haec huc redeunt denique: *Spanhemius* quantus quantus nil nisi sapientia est, *Wajenus* aliique volitant velut umbrae. Illi ne *piet* aliquid viderunt verba, quae hic librorum heluo jam dudum devoravit. Ita videas Fratres Sylvestres in Frisiis, agresti ingenio simillimisque moribus homines, *Venerandi Confessus* titulo superbire. At alter, vir licet spectatae pietatis & doctrinae non tralatitiae, ipsis fatentibus inimicis, *Giffenius quidam*
au.

audit. Didicit hanc urbanitatem Palatinus noster Aulicus a Fratribus suis Septies-Sylvestribus, qui Professorem Theologum Hebraeamque linguam in Groningana Academia docentem (cujus opus de Vestitu Pontificum Hebraeorum aetatem profecto feret, non autem cacatae istorum chartae) *Braunium* quendam dicere non verentur.

Nunc mores nihil faciunt, quod licet, nisi quod lubet,

Ambitio jam more sancta est, libera a legibus.

Olim dixerint:

Qui ipse sibi satis placet, nec probus est, nec frugi bonae.

Nunc turpe amplius non est de se ipso sentire & loqui magnifice. Quid verbis opus est? Audi Datorem Responsi. (Vellet ipse, ni fallor, hoc sumi eo sensu, quo oracula & sortes dicuntur.) Ita loquitur pag. 35. *Sed pruiisse videtur in singularem hanc* „^{pag. 35.} *pugnam ex inveterato quodam ulcere* „ *aut secum reputasse & ex vero quidem* „
B hand

„ *haud fore istis (sibi nimirum & Wit-*
 „ *zio) tantum abs re sua otii, ut postha-*
 „ *bitis iis scriptis, quae loquatur poste-*
 „ *ritas, offensam istam calamo vindica-*
 „ *ret. Deinde postquam exclamavit:*
 pag. 65. „ *ἐὼς Ἀντιόχας, Amice mi, Praefato-*
 „ *rem illum tuum, si quæ tamen spes*
 „ *est ullo eum helleboro redire posse ad sa-*
 „ *nam mentem!* ait pag. 67: *Quanquam*
 pag. 67. „ *auctor non sim Praefatori, ut mecum*
 „ *hoc certamen experiatur faciet (opinor)*
 „ *non sine magno suo malo. Arrogantissi-*
 pag. 62. „ *me omnium: Demeremur posterita-*
 „ *tem iis scriptis, quæ ætatem ferant*
 „ *non quæ inserviant thuri, piperi, cu-*
 „ *mino, & si quid præterea*
 „ *Chartis amicitur ineptis.*

„ Si haec tam vere dicerentur, uti in-
 solenter & Φαντασιωπλήκτως jactantur,
 nunquam profecto prodiiisset in lu-
 cem Herois nostri Oratio, quam nu-
 per habuit cum Rectoris Magnifici
 personam deponeret. Venit epistola
 quaedam ad meas manus, scripta ab
 amico, qui testis auritus est.

DEMOCRITUS. Illam quaeso te, ut
 legas.

GE-

GELASIUS. Imo ego te obsecro, ut audias.

LEPIDUS S. P. D. SEVERO.

Videor mihi videre SEVERUM nostrum nocturnis chartis impallescere, & in centena volumina, quæ rapuerat discedens, totum se abdere. Hinc meum est vigilare, & hominem, qui nec se, nec suam curat valetudinem, excitare illo veterum verbo: Ohe! jam satis est. Quod ut exequi felicius possim, rogo, imo flagito, para te, SEVERE, ut rideas, para. Talia enim ego heri audivi, & tu hodie audies, quæ nec ego, qui petulantior paululum splene sum, sine risu cogitare, neque tu severa tua fronte excipere possis. Non opus est hic te memorem Terentiani verbi: Ne quid nimis. Si enim ab imis usque talis rideas & effusissimo cachinno latera concutias, minus tamen facies, quam res postulat. Tibi profecto, nisi alio nunc ingenio es post Palingenesiam Amstelodamensem, atque olim fuisti, illud omnino ingratum esse haud po-

test. Sed audio dicentem : Quae verborum tu mihi fundis maria ? illud quid sit , tandem eloquere. Eloquar , SEVERE , sed rogo te , siste prius animo tuo & finge videre Te Virum , quem homines non inepti ad miraculum doctum & supra laudes inclytum esse clamant , quem velut aram Musarum consecrant , quem perhibent Lugdunensem Academiam toto celeberrimam orbe veluti Atlantem humeris suis sustentare , quemque Serenissimus Princeps Rectoris Magnifici dignitatem tueri hoc anno voluit. Nunc absque me intelligis , sermonem mihi esse de Magno Spanhemio. Sed id adhuc haud satis est. Oportet , ut proponas Tibi & veluti oculis paullo altius defixis , ita mente tua contempleris illustrem illam doctorum undequaque confluentium Panegyrim , in qua Rectori , cum Magistratum deponit , solennis habenda est Oratio. Cum utrumque hoc cogitando conjungis , sentisne in animo tuo excitari incredibilem quandam spem

atque expectationem, quae si conceptis verbis explicanda foret, diceret: Quae eloquentiae flumina, quot rerum pondera, quas interiorum litterarum delicias, quae quidem dici aut cogitari possunt audiemus? Sane ita ego cogitabam, cum . . . . relictis ad Lugdunenses magno impetu properarem. Quam vero spes deluserit hiantem, nunc accipe. Conscendit cathedram homo, in cujus ore, fronte atque oculis Saturni imago exsplendescbat. Spanhemium fuisse dicunt oculi mei, sed mens hyperbolice dubitare mavelit, quam illud credere.

Conticuere omnes, intentique ora tenebant.

Incipit Orator. Praefatur multa de cogitatione mortis, cujus ideam sibi excitatam ait, catharro, quo laboraverat. Querimonias magnas jactat, quod isto morbo impeditus parare Orationem tot Romanis auribus dignam haud potuerit. Dubium olim haesisse se adjungit, quale argumentum eligendum potissimum esset.

Enarrat argumenta plurima, digna, quae tractentur. De singulis breviter perorat, atque ita tempus dimidium, quod Orationi debebatur, his exordiis impendit. Tandem ait se locuturum de Cometa nuperius viso. Irridet primo superstitionem illorum, qui credunt Cometas res futuras significare. Dolet excidisse Lucano sapienti Viro,

— *Crinemque timendi*
Sideris, & terris mutantem regna
Cometen.

Mox veluti profanitatem damnat sententiam illorum, qui ista Phaenomena ex causis naturalibus explicant. Esse enim admiranda, esse stupenda Dei opera, neque in his nunquam conspici singularem divini Numinis providentiam. Sic multa esse admiranda, non solum in coelo, sed & in terra & mari, in animalibus, in plantis, in volucris & piscibus. Posse hoc exemplis luculentissime demonstrari, sed nolle se compilare Plinii Historias, quod facile esset.

Stu-

Stupenda tamen esse, quae de Phoenice apud Clementem Romanum, quae de Chamelaeonte apud alios leguntur. Redibat deinde ad coelum, sed altero momento terras repetebat, ut facilius intelligeres, propositum homini fuisse, summa imis & terram coelo miscere & confundere. Finiebatur tandem haec

——— *rudis indigestaque moles,
Nec quidquam nisi pondus iners, congestaque eodem*

Non bene junctarum discordia semina rerum,

eleganti hac clausula: Nolo, ait, tametsi infinita huc adduci possent, vestra diutius abuti patientia. Quid nunc ais, SEVERE? annon haec omnem *ῥαυματῆγίαν* superare tibi videntur? Quid ni exclamas *Ὁρθῶς. Καλῶς. Σοφῶς.* Pulchre. Bene. Recte. Verum relictis jocis, viden' tu, quid in hac re tui sit officii? Si nescis, dicam. Patronos multos habes Amstelodami, in illis erunt proculdubio aliqui, qui curam gerunt famosae illius Domus,

quam adhuc magis famosam reddit
elegans haec & marmori insculpta in-
scriptio :

DIE MET KRANKSINNIGHEIT
ZYN BEGAAFT

DIE WORDEN HIER GESPYSET
EN GELAAFT.

Nam quia *Dono* illo instructum vides
Oratorem, procurandus est locus ho-
mini in illa Domo, ut cum Ratione
& Judicio redire in gratiam possit.
Unum illud, quod contra meum
consilium obijcere potes, praevideo;
dices enim, non tam severe agendum
cum homine, qui prae nimio Amore
quo recentem suam Venerem ample-
ctitur, sui oblitus est. Et quemadmo-
dum nuper (pergis enim Apologiam
facere) Carmine invitans dilectam
suam ad consuetudinem: Veni, aje-
bat, Ursula mea, fruire deliciis Dei,
Christi, Angelorum & Paradisi, ita
& nunc non mirum tibi videatur,
quod cum in coelo Cometam consi-
derare debebat, mox in terra, mox in
mari fuerit. Bonus enim vir nimium
mul-

multas prae amore ecstases patitur...

... V. Eid. Febr. cIo Ioc LXXXI.

DEMOCRITUS. Satyrico sale non leviter haec sparsa sunt, verum dic tu mihi sodes, quid sibi quaerit carmen illud, quid illa, quam audio, invitatio ad consuetudinem?

GELASIUS. Rem omnem intelliges. Carmen enim ad manum est. Et primo quidem audi Latinam Elegiam, nec mirare gaudia Nuptialia lugubri carmine proponi. Tametsi enim res ipsa laeta sit, verba tamen & venam quivis bonus Poëta lugeat.

S P O N S A E S U A E.

Aeternae Conjunctionis Quaecunque ”
hoc pignus ”

L. M. Q. P. ”

S P O N S U S. ”

Virginei pars prima chori, Venus, ”
ipsa, leporum ”

Sedes, nec virtus altius ire queat. ”
In thalamos properare rubes, quid me, ”

Ursula, vestros? ”

B 5

Non ”

Non aliter constant hæc , mihi
crede , sacra.

Me tibi junxit amor , jungit te dex-
tera , jungant

Oscula , & æterni pignora blanda
jugi.

I livor Heimbachia laudis , nostra
invida sortis ,

I rabies , nodum hunc solvere nul-
la potes.

Αὐτοχρηστ.

Quid tu vero ad hæc , mi Democri-
te ? Annon , qui in bicipiti Parnasso
somniaire quandoque soles , incalef-
cis , audiens εὐρήματα illa profundissi-
ma , vel magis lacteam illam venam ?
Viveret modo , viveret Ovidius , quos
ô Musæ , plausus , quos clamores
ederet ! Quid enim in isto poëmate
est , quod non accedat proxime ad di-
vini hujus vatis elegantiam ?

DEMOCRITUS. Ludis tu quidem nunc
me. Spanhemius profecto sit carmi-
nis istius auctor ?

Non aliter constant hæc , mihi crede ,
sacra.

I li-

I livor Heimbachiae laudis. Non possum facere, ut credam. Hi enim Elegi neque nervos habent ullos, neque aculeos. Quin tu uno verbo, quae vera sunt, dicito.

GELASIUS. Vera praedico & verissima.

DEMOCRITUS. Li in Livor non brevis sane sed longa est syllaba. Id alta mihi mente repositum manet. Cum enim puer annorum admodum undecim Elegos quosdam funderem, ita ut sit illa aetate, per negligentiam Li in Livor brevem syllabam feceram. Sed commonefaciebat me monumentis bubulis haud perfunctorie magister meus, &, oblitusne es, inquit, Asine, illud Ovidii:

Pascitur in vivis livor, post fata quiescit.

GELASIUS. Ita si scripsisset *Wajenus*, aut multum ego hallucinor, aut *Spanhemius* albis quadrigis insitens triumphasset, illumque stupidum, puerum, venustatum omnium ignarum dixisset. Sed quo provehimur, Amice? Nostin' verbum illud, vulgo quod dici so-

solet : Naevus in corpore pulcro , pulcritudinem non minuit , sed auger.

Quin aliter nodum hunc solvere fortepotes.

(Ita Sonorinas Elegiae hujus imagines , ut cum Varrone loquar , in animo habeo , ut mirum sit , si non ego hodie repente Poëta evado.)

Cum enim in Prosodia aliae sint syllabae longae vel breves ob rationes , aliae sola auctoritate unius alteriusve Poëtae , dicendum est , Li in Livor brevem esse syllabam auctoritate Spanhemiana.

Itaque scribite pueri : Li in Livor longa syllaba est auctoritate *Ovidii* , brevis auctoritate *Spanhemii*.

DEMOCRITUS. At tibi , *Gelasi* , copia est , dum lingua vivat , qui rem solvas omnibus. Ne tamen nimium abs te contemnatur versificator , cave. Cogita hos elegos *ἀντοχέδιασι* fusos esse.

GELASIUS. De his quidem male natis versibus injurato credam. Sed non semper adhibere illis fidem soleo , qui

qui talia tantopere jactant. Tametsi enim scripta olei & somni jactura elucubrata sint, & demorsos undequaque ungues sapiant, αὐτοῖς ἐδίασι tamen aut in itinere veluti per lufum composita esse dejerant. Sed audi tu plura nunc, & graviora sane. Utinam vero tam bene Gallice sciresquam Latine!

S O N N E T A L'ÉPOUSE.

*Loin solitude , ennuy , pudeur , Ste- „
rilité , „
Si dans l'état le plus heureux de la „
Nature „
Adam sans Eve étoit un Corps sans „
nourriture , „
N'ayant , que le dormir pour sa feli- „
cité. „
Si d'estre seul déplut à la Divinité „
Si l'union de deux Coeurs est de Christ „
la peinture. „
Si des oiseaux le chant & la ferti- „
lité, „
Font voir d'un doux Hymen l'agrea- „
ble figure: Ve-*

„ Venez, aimable Ursule, goûter du
 „ Paradis,
 „ De Dieu, de Christ, des Anges, &
 „ des temps de jadis,
 „ Les transports, les plaisirs, les ris,
 „ & les appas,
 „ Noyez dans ces douceurs vos vieilles
 „ amertumes,
 „ Ne craignez ni les soins, ni des fols
 „ les coutumes
 „ Les biens, qu'on vous prépare, iront
 „ jusqu'au trépas.

DEMOCRITUS. Ex Gallica in Latinam transfer, quas hic fecit, elegantias, nisi forte tum peritura est carminis venustas.

pag. 37. GELASIUS. Non parum delibarem de pulcritudine sermonis Gallici, & si verum fateri velim, me vestigia terrent. *Inficetis rusticisque vocibus Latinos sales perdidit Wajenus.* Quid de me fiet, si Gallicos hos lepores Latinis explicare verbis in animum inducerem? Sane, ut ait ille, Styli poenas darem. Verum enimvero, si iudicium Viri docti, qui & ipse Gallus est, cum

cum animo meo cogito, nullam facturum me Spanhemio injuriam putem tamenetsi transferrem haec Stylo, quali Obscurorum Virorum Epistolae scriptae sunt. Et quid tentasse nobilebit ?

Prius tamen ego protestor, quod non volo irritare Dominationem & Venerabilitatem suam, sed ego cupio cordialiter & affectuose, per clarum & intelligibile Latinum interpretari de uno verbo ad aliud formosissimum suum carmen Gallicum.

Procul Solitudo, Molestia, Pudor, „

Sterilitas, „

Si in statu felicissimo Naturæ „

Adamus sine Eva erat unum corpus „

sine Nutritione, „

Non habens quam τὸ Dormire pro sua „

felicitate. „

Si esse solum displicebat Divinitati, „

Si unio duorum cordum est pictura „

de Christo, „

Si avium cantus & fertilitas, „

Faciunt videre de uno dulci conjugio „

jucundam figuram : „

Veni, „

„ *Veni, amabilis Ursula, gustare de*
 „ *Paradiso,*
 „ *De Deo, de Christo, de Angelis, de*
 „ *temporibus olim,*
 „ *Extaticas latitias, oblectamenta,*
 „ *risus, illecebras.*
 „ *Submerge in his dulcitudinibus ve-*
 „ *teres tuas amaritudines,*
 „ *Ne time nec curas, nec consuetudi-*
 „ *nes stultorum,*
 „ *Bona, quæ tibi præparantur, ibunt*
 „ *usque ad obitum.*

Tuam nunc, Democrite, clamo, pos-
 tulo, obsecro, oro atque imploro fi-
 dem! Adamus ex hac sententia o-
 mnes suas spes fortunasque in somno
 positas habuit priusquam Evæ frueretur
 consortio. Somnolentam profecto
 felicitatem, gliribus dignam non ho-
 mine, qui Dei exemplum est in ima-
 gine parva, ut Manilius ait. Si tu aut
 ego hæc diceremus, quam vocife-
 raretur Spanhemius cum suis: ἡ ἀπιστία
 ἐμπτυστον, ἐς λόγους Socinianos is-
 tos, pestilentissimosque Novatores.
 Verum Ἀντὶς ἐφ' αὐτῶν. Iccirco hanc Theo-
 lo-

logiam novam loquetur posteritas! haec Pag. 35.
 cogitationes aetatem ferent. Invitat Pag. 62.
 deinde ad Συγκρισμὸν, ut caste loquar
 Ursulam suam, idque explicaturus:
Veni, ait, fruiere deliciis Paradisi, Dei,
Christi, & angelorum. Cui mortalium
 unquam venit in mentem ita loqui!
 Videor mihi videre ridentem in sinu
 Beverlandum, spurcum illum & im-
 purum hominem. Ille nunc senten-
 tiae suae de Mezza-potta-mia Paradi-
 so, Arbore vitae, robur quaeret ex
 imprudentibus his Theologi scrip-
 tis, quae ego profecto vellem tardipedi
 Deo data fuisse, infelicibus ustulanda
 lignis.

Et quotusquisque nostrum est, qui
 quod alicubi Homerus Divum ille
 hominumque architectus de suo Jove
 ait, hic quoque non dicat. Spanhe-
 mius haec scripsit:

Ἵπνῳ καὶ Φιλότητι δαμνεί· ἔχει δ' ἀγ-
 καὶ ἀκοιτιν

*Victus somno & amore, inque ulnis
 conjugis haerens.*

Vel quia noster Plautinis cum Hiero-
 nymo

nymo delectatur salibus, dicamus nos
potius :

*Ita in Pectore Amor fecerat incen-
dium,*

*Ut nullus dubitem, quin arserit
etiam caput.*

DEMOCRITUS. Redit in mentem mi-
hi domus Amstelodamensis, & face-
ta ista Επιγραφή. Ha ! ha ! he !

GELASIUS. Ista tu nunc missa face,
& quemadmodum Hierarchiae An-
glicanae patrocinium suscipiat, ani-
mum adverte.

DEMOCRITUS. Mirabor, si hic non
pugnet tanquam pro aris & focis.

GELASIUS. Scin' tu, mi frater, per-
necessarium esse, ut super illa contro-
versia orbi litterato mentem suam a-
periat. Si enim fortuna faculam lu-
crificam allucere velit, obtinget No-
stro olim Episcopatus non ex minimis,
numerabiturque inter *Insulatos Bri-
tanniae Patres*. Tum haec meminisse
juvabit, poteritque oblatam Provin-
ciam amplecti, non utraque modo
manu, sed & animo Recti Verique
conscio.

D E-

DEMOCRITUS. Enimvero opima
praedia tranquilla possidere mente res
non levis est.

GELASIUS. Legebam heri apud
Suetonium illud Syllae Dictatoris: *Cae-
sari multos Marios inesse*. Forte erat
in eodem pulpito haec, quam legi-
mus, Epistola. Quam ubi viderem,
tanta animi contentione Episcopatum
defendere: Nae, dicebam tacitus me-
cum, haec qui leget attentius, judi-
cabit *Spanhemio multos inesse Episco-
pos*. Sane quidem, uti Bogermannus
ajebat in Dordracena Synodo; *Nos*
nondum hic adeo felices sumus, Domi- ^{pag. 62.}
ne, ut Episcopis gaudeamus, verum
si illa felicitas Belgicae nostrae immi-
neret, quam vereor, ne horribilis
proditura cito sit effigies hac aut simili
Inscriptione:

FRIDERICUS SPANHEMIUS F.
DEI. CLEMENTIA. ARCHIEPIS-
COPUS. LUGDUNENSIS. TOTIUS.
HOLLANDIAE. PRIMAS.

DEMOCRITUS. Quam primum haec
mihi tu nuntiabis, nuntiabo tibi ego,

tollendam ampullam omnibus, quibus Archiepiscopus non favet, abeundumque ad extremos Garamantes & Indos, vel si mavis, Novae Zemblae incolas. Ista enim tempora (detestor omen) hos ex piscatoribus hominum, balenae & Leviathanis piscatores stupenda Metamorphosi facerent.

GELASIUS. *O Deus hanc Batavистерis avertito Pestem!*

Quid vero tam seria nunc agimus? Viden' tu tabulam illam? Qui ista toga placet? annon Episcopale aliquid minari videtur?

DEMOCRITUS. Quorsum tu haec dicas, ego profecto non capio. Annon illa, quam monstras, effigies, nostri *Wittichii* est, Viri, qui dudum delevit omnem ex animo imperandi libidinem, quemque ego millies memini dicere, nihil esse intolerabilius illo hominum genere, qui in fratrum animos affectant regnum, nobilissimamque partem, quae sola mancipio non datur, servire ullo modo docent.

GELASIUS. Rem omnem audies. Si dicerem Vox est *Jacobi*, manus habitusque *Esavi*, multi id profane existiment dictum, nec tu me satis, quid velim, intelligas. Perspicue dicam, tribusque verbis: Vultus est *Wittichii*, reliqua, quae vides, *Spanhemii*. Cum enim *Spanhemii* effigies nimis parce venderetur, crasa est facies *Hujus*, ejusque vicem insculpta illa *Wittichii*.

DEMOCRITUS. Ita in Proverbium aut Aenigma potius abibit: *Spanhemium*, tamenetsi superest, *capitis tullisse supplicium*.

GELASIUS. Cum in praeterita redeo, & mecum in animo meo, quos ille *Wittichio* luserit ludos, considero, nae illud supplicium culpa longe levius est. Oporteret minimum hunc in cruciatum abripi, & ex *Leidensi* suggestu intro in *pistrinum* trudi, ad necem usque ut ibi molat. Reddo ipsi Terentianum illud verbum, quod dum facetus esse vult, suum facit.

Pag. 41.

DEMOCRITUS. At vero, dic, ob-

secro te , quid fecit *Wittichius* ,
Theologus tam Pacificus , quid com-
meruit ?

Pag. 3.

ibid.

GELASIUS. Rogas ? Ille caussa est
quamobrem *vigor vivusque color* pe-
reat *Spanhemio* , *teneriori* ut sit cor-
pusculo , & febris saepius laboret.

Wittichium plures audiunt , hoc
Spanhemio febris est , hinc in facie
sedet miserae magnaeque pallor Invi-
diae. Magnatum pererrare fores , &
servulis uti *Philosophis* non tantam
ipsi afferre ajunt voluptatem , quan-
tam haec *Wittichii* fortuna tristitiam.

DEMOCRITUS. Doleo sane vicem
Wittichii , Viri Optimi , qui quod
studiosi adolescentes peccant , plecti-
tur.

GELASIUS. Imo vero plectitur ma-
gis *Spanhemius* :

*Invidere alii bene esse , tibi male esse ,
miseria est ,*

*Qui invident , egent illi ; quibus in-
videtur , rem habent.*

Et quidni plecteretur , cui toties can-
tatur , quod homini immunifico can-
tari

tari Comicus ait :

*Quod habes, ne habeas, & illud quod
nunc non habes, habeas malum,
Quandoquidem nec tibi bene esse po-
tes pati, nec alteri.*

Cum nuperius Lugduni duos tresve dies morarer, eram una cum egregiis praeclaraeque doctrinae adolescentibus, qui se olim in *Spanhemii* disciplinam tradiderant. Miris illi famam hominis existimationemque lacebabant modis. Unus accusans sordidiam ejus atque ignaviam, contigisse ante biennium aiebat rem, omni miraculo majorem. Idem enim ille *Spanhemius*, qui, (uti valvis Academiae affixum plurimi legerant) catharro gravi impeditus, domique haerere coactus, nec publicas habere scholas poterat, nec privatas, eo se tamen die Hagae Comitum in Aula Principis conspectus fuerat. Iras alter multaque animi impotentis & superbi perensebat specimina. Ex plurimis unum accipe, quod pro certo affirmare audebat. Cum Synodus Australis Hol-

landiae Lugduni habita amplissimis verbis gratias ageret Wittichio, quod Caussam Spiritus Sancti contra Christophorum Sandium solide defendisset, *Tamne facile*, Spanhemius ait, *inire quis gratiam a Synodo potest?* continuoque domum volans *Cogitationes Extemporaneas de Causis incredulitatis Judæorum* in chartas conjicit, easque Synodo offert, gratiamque, quam hac ratione emendicaverat, obtinet. Tertius denique in his adolescentibus prolixissime omnium exagitabat Avaritiam, morbum, quem dicebat, non minus, quam Invidiam, permanare in venas Spanhemii, inhaerere in visceribus, nec evelli, cum inveteratus sit, posse. Scholis privatis, pergebat hic, quas in Historiam Ecclesiasticam habiturum se nobis receperat, interfui ego. At quamprimum argentum repraesentavimus, res nostras nobis habere jussit, nec cursum, eo quo ceperat modo, peregit. Loquebatur praeterea ex Plauto nescio quos;

*Argenti-extere-bronides ,
 Nummorum expalponides ,
 Quod-semel-arripidies ,
 Nunquam - postea-eripidies.*

DEMOCRITUS. Sane *Spanhemio* haec reddita est benignitas , nulli negare solet , qui nummos offerunt. Tu vero , si placet , a diverticulo , quod ajunt , in viam.

GELASIUS. Misere exagitat circa finem Epistolae , quorundam ex No-
 stris in loca quaedam Scripturae cogi-
 tationes. Litem illam ego nunc qui-
 dem haud facio meam. Quis adeo sui
 amans est , id ut sibi datum credat
 ne peccet unquam? Veruntamen illud
 ὡς ἐν παγόδῳ monitum velim , impro-
 be & intolerabiliter calumniari om-
 nes , qui verba quaedam , sive dicta
 illa sint , sive scripta , legenti ob oculos
 ponunt , nulla vel nexus , vel ratio-
 num , quibus mentem suam proli-
 xius explicant , mentione facta.
 Hac enim ratione maxime seria maxi-
 meque vera , tanquam ridicula & fal-
 sa essent , facile proponas. Bene illud
 &

pag. 122.
 123. &
 seqq.

& sapienter observatum est a Viro Docto, qui Sylvestres Frisios nuperius castigavit. *Quis ferret*, ait ille, *Momum tam sceleratum tamque impium*, qui invidiae quaerendae causa Commentatores Belgas exscribens hac ratione risum concitaret: *Audi obsecro; quid Commentatores dicant. Filius ille Masculus Apoc. XII. cap. Constantinus est. Ha! ha! he! ha! hi! he! Constantinus ad Deum ejusque solium raptus est. ha! ha! he! Mons ingens flagrans igni, qui in mare dejectus est, Pelagium designat. Ha! ha! he! Arrige aures, Pamphile. Grando, ignis & sanguis Apoc. cap. VIII. Arii haeresin significat ha! ha! he! Duo illi testes, ne nescias, sunt Johannes Hussus & Hieronymus Pragensis, vel, si malis, Lutherus & Melanthon. ha! ha! he! Quis talia audiens non diceret: Expelle Ismaelem Momum hunc, & jube ire illuc, quo dignus est. Illiusmodi Momum aut Ismaelem vir doctus sibi finxerat. Si tu forte nunc videre talem cupias, in Spanhemium, tanquam*

quam in speculum inspicere te jubebo. Ridere illum audies & clamare

מליצה, *o lucem interpretationis !* mox ” pag. 88.
etiam narrare, *ingeminasse aliquem ex* ” pag. 122
nostris εὐρηκα, & ”

Sacris colamus prosperum tandem ”
diem. Expeditam rem esse : Virgines ”
Φεοβίπας oleo instructas esse omnes illos, ”
qui, Coccejo duce, Prophetiarum scru- ”
tinio a grege mutorum se distinguunt. ”
Fulgura, terræ motus, rupturam ”
magnæ Civitatis in tres partes, Belga- ”
rum calamitatem significare. Videbis
autem ridere illum, non refellere.
Si mihi nunc animus esset, par pari re-
ferre, in quam latum dicendi campum
excurrerem.

In memoriam revocarem, quæ non
Ipse apud suos clam ingeminavit, sed
publice pro concione dixit, quorum
alia vana & falsa sunt, alia inepta &
ridicula. Præberet, mihi crede, ludos,
sine omni choragi opera. Si ex me au-
dires, Democrite, omnia Christianæ
religionis mysteria, quæ ad salutem
necessaria sunt, doceri Vetulam pos-
se,

se intra dimidiae horae spatium, dices ne tu : Ineptis mirifice, GELASI, seduloque das operam, ut cum ratione insanias. At ego hoc nunquam dixi; dixit autem Spanhemius, cum de Goële Iobi, ad populum verba faceret.

Sed nolo *καρφολογεῖν*, hujusque notae plurima nunc libens praetermitto. Unum illud silentio non premmam, quod mihi toties bilem movit stomachumque. Feriis Natalitiis Anni MDCLXXVII. Praeco hic Evangelicus Hagae Comitum, quo non raro excurrere solet, profana adulatione in Ecclesia & deinceps in Aula Principis in hunc fere modum peroravit :

Quemadmodum universus terrarum orbis omnibus incedit laetitiis ob Salvatoris Jesu Christi nativitatem, qua parari novit humani generis *ἀπολύτρωσις*, non secus idem ille terrarum orbis exultat, ob felicissimum connubium, quo Serenissimus Princeps Auriacus cum Principe Regia
jun-

junctus est. Liberationem enim mirificam ex tam fausto conjugio tam intuetur animo, quam quae cernit oculis.

Clamemus nos hic quoque : מלוצה. O lucem interpretationis ! O inventum centum mactatione bouum dignum ! Quid vero hoc aliud est, quam tremenda Religionis Christianae mysteria profanis hostibus deridenda propinare ? Hic tamen est Ille, qui veluti Eliae ardore & Zelo percitus, alios accusat : *Nihil prob !* „^{p. 135.}
nostros afficiunt serpentis Atheismi ta- „
bes, Socinianismi gliscentis contagia, „
Religionis ubique frigus. Quasi vero „
 nostrarum partium homines, non majorem, quam illi, posuerint operam atque industriam, in refellendis Atheis & praecipue pestilentibus illis libris, quos *Benedictus*, aut verius, *Maledictus Spinoza* in lucem protraxit. *Blyenburgios, Mansveldios, Melchiores, Velthusios* aliosque jactare heic possem, qui omnes nobilioris Philosophiae flumine pectus suum inundant

runt. Novi praeterea Virum Maximum, summumque Philosophum in confutando opere Posthumo *Spinosae* elaborasse. Quod vero nemini adhuc visae sint illius Meditationes, id ego temporum assigno injuriae. Est hominum genus, qui, nisi quod ipsi faciunt, nihil rectum putant. Illi, quia ipsi haud possunt, alios etiam quo minus haec monstra confodiant, impediunt. Sunt alii, qui illa quae solide respondentur ad *Spinosae* argutias, subtilia vocant. Alii, in quibus *Spanhemius* nomen profitetur suum, in ore habent perpetuo, multos Atheismum fervide oppugnare, sed ad exemplum Pharisaeorum in Evangelio, qui condemnabant adulteram illam. Hi cantabunt tibi Leonem X. cum ipse Atheismi veneno tinctus esset, alium tamen impulisse, ut contra Atheos scriberet. Campanellam in Triumpho Atheismi virorum sapientum judicio aliquid monstri alere. Vaninum cum magna contentione hanc impietatem publice debellaret, eam nihilo secius sta-

stabilivisse, & maximam fenestram ad Atheismum patefecisse.

DEMOCRITUS. Quemdamodum placeat tibi *Atheus Convictus*, quem nobis dedit *Spanhemius*?

GELASIUS. Si putat hac ratione refutari posse illos, qui Spinosae legunt ratiocinia, vehementer errat. Rident illi haec, nec unius aestimant assis.

Clamant, nihil agi in his Homiliis, quod ad rem facit, nihil reponi ad dubia, quae obijciunt. Atque ita his profligatae nequitiae hominibus magis praesidii est in debili ista refutatione, quam in illa sua, qua abutuntur, ratiocinatione. Ea nunc vivimus tempora, ut *duris nodis, durus quaerendus sit cuneus*. Clava Herculis sit oportet, quae haec monstra subigat.

*Non alio auxilio, nec defensoribus
istis*

Tempus eget.

DEMOCRITUS. Expecto nunc ultima Epistolae, quae tu mihi dudum aculeata esse dixisti.

GELASIUS. Non aculeata tantum,
sed

P. 135.
136.

sed & virulenta. *Sinamus*, ait, &
Præfatore, & *socios sacri foederis*
 τῆν δὲ τῆν νόσον νοσῆν eo morbo contabesce-
 re, tumida nempe δόξοφιᾶς, amula-
 tionis præpostera, & inexorabilis odii.
 Turgeat *Præfator* instar utris inflati,
 & altum spiret, nosque etiam ex alto
 despiciat; equidem ille
 Dives opum, dives positus in foenore
 nummis,
 Sed &, se iudice, scientia *Scriptura-*
rum omnisque sacra antiquitatis, di-
 ves.

Pag. 37.

Tuam nunc appello fidem, equita-
 temque, hoccine sit hominis, in quo vel
 gutta charitatis? ne dicam *Viri Theo-*
logi, (agnosce voces ipsas *Spanhemii*)
mansuetique ingenii pacem ostentantis,
 sed leva jam manu, dum dextra fer-
 rum adigit in viscera.

Pag. 6.

DEMOCRITUS. Lautae res *Wajeni*
 magnopere cruciari videntur *Span-*
hemii animum. Memini te legere su-
 perius: cui nihil moderabile suadet
 nummorum fiducia, quibus
 Regum aequabat opes animo.

Nunc

Nunc iterum eadem oberrans
chorda ait: *equidem ille*

Dives opum, dives positus in foeno- „ pag. 136
re nummis.

GELASIUS *Vulpes, alta in vinea* ”

Uvam adpetebat summis saliens
viribus.

Quam tangere ut non potuit, dis-
cedens ait:

Nondum matura est; nolo acer-
bam sumere.

Vulpem ita dixisse, aut cogitasse fa-
bula est. At vero Spanhemium haec
cogitare, fabula non est, cum in eo
unice, omnique animi viriumque con-
tentione elaborer, ut rem faciat, & sit

Dives opum, dives positus in foenore
nummis.

Quod praeterea dicit *Wajenum*, se ju- „
dice scientia Scripturarum omnisque „
sacrae antiquitatis divitem esse, id „
strenue, ut cum Spanhemio loquar, pag. 20.
mentitur obtrektor. Verum ego cum „
Wajeni patrocinium suscipio, mitto „
Γλαῦκες Ἀθήνας. Exspecto avidissime,
quae vir ille Eximius respondebit; re-

D

spon-

spondebit autem propediem. Differemus cum maxime disputare, de vanis illis miserisque ratiociniis, quibus Epistolographus suaves errores suos & peccata splendida tegere conatus est, alios accusans acriter,

*Et sua pervidens oculis mala lippus
inunctis.*

DEMOCRITVS. Ego quoque ita statuo & animum induco meum, ut, quamprimum Wajeni Nostri Apologia proditura est εἰς Φαός ἡελίοιο, seria agamus & rem ipsam putemus. Tibi interim, *Gelasi* praestantissime, gratias habeo & ago maximas. Nunquam quidquam jam diu, quod magis vellem evenire, mihi evenit, quam jucunda tua mecum super hac Epistola Collocutio. Defessus jam sum miser ridendo. Tu *Gelasii*, *Democriti* ego personam strenue sustinuimus. Si quis autem haec inclementius dicta existimet esse, ita existimet: Ridere aequum esse non illos, qui ridicule facta dicunt, quam illos, qui ridicule dicenda faciunt. Tu etiam si me audis pro-

protrahes in dias luminis auras ea,
 quae ultro citroque locuti sumus.
 Idego te per prolixam tuam in me
 pietatem & benevolentiam, perque
 illam, quae a teneris inter nos fuit,
 necessitudinem obtestor.

GELASIUS. Tuus, ô *Democrite*,
quid optes
Explorare labor, mihi jussa capeſſe
re fas eſt.

Dudum eſt, quod meas ſoles eſſe
 aliquid putare nugas, tametſi id non
 tuo judicio, quod limatiſſimum eſt,
 ſed amoris in me tui abundantiae aſ-
 ſigno. Recipio tibi, me hunc Cato-
 nem allegaturum Spanhemium, ut
 videat, annon illa, quae a nobis dicta
 ſunt, Veritate nitantur.

De hinc, ut quieſcat, porro mone-
bo, & deſinat

Maledicere, malefacta ne noſcat ſua.

Sunt enim alia multa, quae nunc
condonabitur,

Quae proferentur poſt, ſi perget lac-
dere.

Ita, ut nunc facere inſtituit.

DEMOCRITUS. Facis, ut te dignum est. Salvum te nunc, ô Noster, jubeo atque incolumem.

GELASIUS. Vale & tu, meae Deliciae, & si quid *Spanhemius* denuo scribat, aut *Wajeno* reponat, ne committe, ut id ex alio citius, quam ex te intelligam.

FINIS.